

آیین نامه تشکیل کمیسیون خاص^۱ در ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی

جلسه ۶۴۴ تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۶ - شماره ابلاغ ۱۳۷۸/۱۰/۲۰ تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۰

ماده ۱- به منظور رفع مشکلات موردی دانش آموزانی که با مسائل خاصی از نظر آموزشی و پرورشی مواجهند به ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی اجازه داده می شود نسبت به تشکیل کمیسیونی تحت عنوان کمیسیون خاص با ترکیب و اختیارات ذیل اقدام نمایند:

الف - ترکیب اعضا

- ۱- رئیس اداره آموزش و پرورش منطقه یا ناحیه (رئیس کمیسیون)
- ۲- معاون آموزشی اداره (نایب رئیس کمیسیون)
- ۳- مسئول امتحانات اداره آموزش و پرورش (دبیر کمیسیون)
- ۴ و ۵ - مسئولین دوره های تحصیلی
- ۶ و ۷ و ۸ - سه نفر از مدیران مدارس (از هر دوره یک نفر)

تبصره ۱- مدیران مدارس از بین مدیران مجرب توسط سایر اعضا کمیسیون برای مدت دو سال انتخاب می شوند و تمدید عضویت آنان نیز بلامانع است.

تبصره ۲- در مناطقی که تعداد مسئولین دوره ها کمتر از ۳ نفر باشد به تعداد مدیران مدارس افزوده می شود به نحوی که ۹ عضو کمیسیون تأمین شود.

تبصره ۳- کمیسیون می تواند از افراد صاحب نظر و کارشناس بدون حق رأی دعوت بعمل آورد.

تبصره ۴- ابلاغ اعضای کمیسیون توسط مدیر کل آموزش و پرورش استان صادر می شود.

تبصره ۵- جلسات کمیسیون با حضور ۶ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با رأی ۵ نفر معتبر است.

ب - اختیارات

۱- صدور مجوز ثبت نام در مدرسه بدون حضور در کلاس برای دانش آموزی که به علت بیماری خاص قادر به حضور در کلاس نمی باشد.

۲- ایجاد تسهیلات برای برگزاری امتحان به صورت چندگزینه ای، املا صحیح غلط، دادن وقت اضافی، جایگزین کردن نمره بخش کتبی به جای شفاهی یا بالعکس در امتحانات داخلی با توجه به شرایط خاص جسمانی افراد (اختلالات حرکتی، ناسازگار بدنی، عدم تعادل بدنی) به تشخیص پزشک معتمد و تأیید کمیسیون.

۳- صدور مجوز ثبت نام در مدرسه روزانه با حضور یا بدون حضور در کلاس برای دانش آموزی که به دلایل مختلف (کبرسن، مردودی یا مشروطی بیش از دفعات مجاز و نظایر آن) شرایط تحصیل در مدرسه روزانه را از دست داده است و به تشخیص کمیسیون تحصیل وی در مدرسه روزانه مشکلی ایجاد نمی کند.^۲

تبصره ۱- برای دانش آموزان دوره متوسطه به شرطی مجوز ثبت نام در دبیرستان روزانه صادر می شود که منطقه فاقد دبیرستان بزرگسالان باشد.

تبصره ۲- رعایت قانون نظام وظیفه عمومی در مورد دانش آموزان مشمول پسر الزامی است.

۱- به استناد مصوبه دویست و سی و پنجمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۴/۱۴ که طی شماره ۱۳۹۷/۸/۱۲۰ تاریخ ۷۹/۵/۵ ابلاغ شده است ترکیب اعضای کمیسیون خاص در سرپرستی های مدارس جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور بشرح زیر است:

۱- سرپرست مدارس جمهوری اسلامی ایران

۲- مسئول آموزش و امتحانات

۳- نماینده گروه های آموزشی

۴ و ۵ - سه نفر از مدیران مدارس (از هر دوره تحصیلی یک نفر)

۶- مسئول فرهنگی

تبصره - برای مدارس تک کشوری که مستقیماً زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اداره می شوند کمیسیون خاص با ترکیب زیر در اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور تشکیل می گردد.

۱- مدیر کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور

۲- معاونت آموزشی

۳- مسئول امتحانات

۴ و ۵- مسئولین دوره های تحصیلی (آموزش عمومی و متوسطه)

۶ و ۷- مدیران مجتمع های آموزشی تطبیقی (پسرانه و دخترانه).

کمیسیونهای مذکور با حضور ۵ نفر از اعضا رسمیت می یابد و مصوبات آن با ۴ رأی موافق قابل اجرا خواهد بود.

۲- برابر مصوبه دویست و بیست و نهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۲/۲۷ که طی شماره ۱۳۹۷/۸/۲۲۲ تاریخ ۷۹/۳/۲ ابلاغ شده است، عدم وجود رشته تحصیلی دانش آموزان در دبیرستان های بزرگسالان به منزله دایر نبودن دبیرستان در منطقه خواهد بود. چون ثبت نام دانش آموزان متناسب با جنس آنان در دبیرستان های بزرگسالان دخترانه یا پسرانه صورت می گیرد لذا دایر بودن دبیرستان های بزرگسالان خاص یک جنس (دخترانه یا پسرانه) مانع از صدور رأی توسط کمیسیون خاص ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی برای جنس مخالف نخواهد بود.

- ۴- صدور مجوز برگزاری امتحان در خارج از مدرسه از دانش‌آموزی که به تشخیص پزشک معتمد و تأیید کمیسیون قادر به حضور در جلسه امتحانی مدرسه نیست و امتحان مربوط به صورت نهایی برگزار نمی‌شود.
- ۵- صدور مجوز اخذ امتحان پیش از موعد در دروسی که امتحانات آن‌ها بصورت نهایی نیست، حداکثر یک‌ماه قبل از شروع امتحانات پایانی از دانش‌آموزی که به ضرورت به اتفاق والدین خود به خارج از کشور عزیمت خواهد کرد.
- ۶- صدور مجوز انتخاب درس به میزان ۸ ساعت بیش از سقف مجاز مندرج در مقررات دبیرستان‌های بزرگسالان در آخرین نوبت امتحانی به دانش‌آموزی که در دانشگاه پذیرفته شده است.
- ۷- اتخاذ تصمیم در مورد برگزاری امتحانات هماهنگ (به‌استثنای دوره پیش‌دانشگاهی) غایبین موجه.^۳
- ۸- اتخاذ تصمیم در مورد برگزاری امتحانات داخلی (پایان نیم سال، خرداد و شهریور) و هماهنگ غایبین موجه امتحانات متفرقه.^۴
- ۹- تمدید مهلت ارائه مدارک هویتی و تحصیلی دانش‌آموزی که به استناد ماده ۳۳ آیین‌نامه اجرایی مدارس به صورت مشروط ثبت‌نام شده است تا قبل از شروع امتحانات نوبت اول.^۵
- ۱۰- صدور مجوز ثبت‌نام از دانش‌آموزی که به دلایل موجه قبل از شروع سال یا نیم سال تحصیلی موفق به ثبت‌نام نشده است.
- ۱۱- صدور مجوز انتقال از یک منطقه به منطقه دیگر پس از امتحانات نهایی خردادماه به دانش‌آموز یا داوطلب آزاد سال آخر متوسطه مشروط برداشتن عذر موجه.
- ۱۲- صدور مجوز ثبت‌نام موردی در مدارس بزرگسالان از دانش‌آموزی که به دلایل موجه قادر به تحصیل در مدرسه روزانه نیست و حداقل شرایط سنی را برای ثبت‌نام در مدرسه بزرگسالان (راهنمایی و متوسطه) ندارد.
- ۱۳- صدور مجوز اخذ امتحان از دانش‌آموزانی که امتحانات آن‌ها به علل مختلف از قبیل حوادث غیرمترقبه و بلایای طبیعی برگزار نشده و یا اوراق امتحانی آنان مفقود یا معدوم گردیده است در اولین فرصت و حداکثر تا یک‌ماه پس از پایان ایام امتحانات در دروسی که امتحان آن‌ها بصورت داخلی برگزار می‌شود.
- ۱۴- صدور مجوز اخذ امتحان از دانش‌آموزی که به دلایل موجه از قبیل شرکت در المپیادها و دوره‌های آموزشی مربوط، مسابقات ورزشی و نظایر آن موفق به شرکت در امتحان نهایی سوم راهنمایی تحصیلی و متوسطه نمی‌شود در نوبت امتحانی بعدی با رعایت ماده ۴۸ آیین‌نامه اجرایی مدارس.
- ۱۵- صدور مجوز انتخاب واحد کمتر از حد مجاز برای آن دسته از دانش‌آموزان مدارس بزرگسالان که به دلیل عدم ارائه درس یا عدم امکان مهمان نمودن آن‌ها به سایر مدارس مجبور به انتخاب واحد کمتر از حد مجاز هستند.^۶ (استثنائاً در آن نیمسال)
- ۱۶- صدور مجوز انتخاب واحد بیش از حد مجاز برای آن دسته از دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در دوره پیش‌دانشگاهی که در مراکز آموزش عالی پذیرفته شده‌اند.
- ۱۷- صدور مجوز ادامه تحصیل برای دانش‌آموزان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت‌های عملی درسهای تخصصی رشته مربوط نیستند. در رشته موردنظر خود بدون شرکت در امتحان تغییر رشته.
- ۱۸- صدور مجوز ادامه تحصیل در دوره پیش‌دانشگاهی روزانه برای دانش‌آموزانی که به دلیل بیماری خاص و ارائه اسناد پزشکی معتبر قادر به حضور و ادامه تحصیل در دوره پیش‌دانشگاهی بزرگسالان نمی‌باشند مشروط بر آنکه شرط سنی تحصیل در دوره پیش‌دانشگاهی روزانه را داشته باشند.
- ۱۹- صدور مجوز انتخاب واحد بیش از حد مجاز برای دانش‌آموزان مدارس بزرگسالان حداکثر ۲۴ واحد در آخرین نیم سال تحصیلی یا ۱۲ واحد در آخرین دوره تابستانی.
- ۲۰- صدور مجوز ادامه تحصیل برای دانش‌آموزانی که در مسابقات قرآن و یا مسابقات علمی، مهارتی، هنری، ورزشی و فرهنگی معتبر در سطح بین‌المللی و کشوری حائز رتبه اول تا سوم شده‌اند و متقاضی ادامه تحصیل در دوره پیش‌دانشگاهی در رشته‌ای غیر از رشته دیپلم خود می‌باشند.
- ۲۱- صدور مجوز انتقال از یک مدرسه به مدرسه دیگر در همان منطقه یا از یک منطقه به منطقه دیگر برای دانش‌آموزان متقاضی انتقال پایه‌های اول تا چهارم ابتدایی و اول و دوم راهنمایی تحصیلی حداکثر تا یک هفته قبل از شروع امتحانات پایانی.^۷

۳- برابر مصوبه ششصد و چهل و نهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۳/۲۶ که طی شماره ۱۲۰/۱۰۱۸/۸ تاریخ ۷۹/۳/۲۹ ابلاغ شده، بند فوق اضافه شده است.

۴- به استناد مصوبه دویست و سی و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۶/۸ که طی شماره ۱۲۰/۲۶۰۲/۱ تاریخ ۷۹/۸/۲۶ ابلاغ شده، بند فوق اضافه شده است.

۵- بندهای ۹ لغایت ۱۴ به استناد آیین‌نامه اجرایی مدارس اضافه گردید.

۶- بندهای ۱۵ تا ۲۰ به استناد مصوبه دویست و هفتاد و چهارمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۰/۱۰/۱۸ که طی شماره ۱۲۰/۳۶۷۰/۸ تاریخ ۸۰/۱۰/۱۸ ابلاغ شده است، ضمناً به استناد مصوبه هفتصد و یکمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۳/۱/۲۵ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۱۲۸۴/۸ تاریخ ۸۳/۳/۳۰ برای دانش‌آموزی که در هر یک از نیم‌سال‌های تحصیلی شرایط مندرج در این بند ایجاد شده باشد ارائه تعداد واحدهای کمتر از حد مجاز (هشت واحد) بلامانع است. رعایت سقف سنی مجاز ادامه تحصیل برای پسران مشمول نظام وظیفه (۲۴ سال تمام) الزامی است.

۷- بندهای ۲۱ تا ۲۷ به استناد مصوبه دویست و نود و یکمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۱/۸/۲۸ که به شماره ۱۲۰/۶۰۹۳/۸ و ۱۲۰/۶۰۹۴/۸ تاریخ ۸۱/۱۰/۲۹ ابلاغ شده است اضافه گردید.

- ۲۲- صدور مجوز ثبت نام و ادامه تحصیل تا پایان سال تحصیلی برای دانش آموزان فاقد شناسنامه دوره های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی و همچنین تمدید رأی ثبت نام و ادامه تحصیل آنان در سال های آتی در صورت عدم ارائه شناسنامه (تسلیم هر نوع گواهی یا مدرک تحصیلی منوط به ارائه اصل شناسنامه است)
- ۲۳- صدور مجوز استفاده از وقت اضافی علاوه بر وقت قانونی در امتحانات نهایی برای دانش آموزان دارای اختلالات حرکتی، ناسازگاری بدنی و عدم تعادل بدنی با ارائه مدرک معتبر.
- تبصره -** مرجع تأیید مدارک معتبر و تعیین وقت اضافی، مدیریت آموزش و پرورش استثنایی استان و یا شورای معلمان نزدیکترین مدرسه استثنایی محل می باشد.^۸
- ۲۴- صدور مجوز انتخاب واحد بیش از حد مجاز برای دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی که حداقل یک نیمسال تحصیل کرده باشند مشروط بر آنکه در مراکز پیش دانشگاهی بزرگسالان (با انتخاب حداقل ۱۲ واحد به صورت حضوری) و یا به شیوه داوطلب آزاد ثبت نام کنند.
- ۲۵- صدور مجوز گذراندن درس کارآموزی (فنی و حرفه ای) و یا کارورزی (کارداانش) به صورت حضوری برای هنرجویان شاخه فنی و حرفه ای و دانش آموزان شاخه کارداانش که تا پایان دوره تابستانی موفق به گذراندن درس مذکور نشده اند.
- ۲۶- صدور مجوز ثبت نام و ادامه تحصیل در مرکز پیش دانشگاهی روزانه برای فارغ التحصیلان دوره سه ساله متوسطه که حداقل معدل مقرر برای ورود به دوره پیش دانشگاهی روزانه را ندارند مشروط بر آنکه منطقه محل تحصیل آنان فاقد مرکز پیش دانشگاهی نوبت دوم (بزرگسالان) باشد.^۹
- ۲۷- صدور مجوز ابطال کارنامه های تطبیق دوره های چهارساله و شش ساله^{۱۰} متوسطه با شیوه نیمسالی واحدی و اجازه تطبیق آنان به شیوه سالی واحدی.
- ۲۸- صدور مجوز تحصیل در دوره متوسطه روزانه برای دانش آموزان شاخه نظری که حداکثر دارای یک سال کبر سن می باشند. (این قبیل دانش آموزان از شمول تبصره ۱ بند ۳ اختیارات کمیسیون مستثنی می باشند).^{۱۱}
- ۲۹- صدور مجوز انتخاب واحد بیش از حد مجاز در دوره تابستانی (حداکثر ۱۶ واحد درسی) برای دانش آموزان دبیرستان های بزرگسالان که با رعایت ماده ۳۱ آیین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان و سایر شرایط، قصد ادامه تحصیل در واحد آموزشی روزانه را دارند.
- ۳۰- صدور مجوز ثبت نام در دوره پیش دانشگاهی روزانه با رعایت سایر ضوابط برای آن دسته از فارغ التحصیلان پایه سوم متوسطه که معدل آنان حداکثر یک نمره کمتر از معدل تعیین شده در منطقه مربوط می باشند و بعلت داشتن شرایط خاص امکان ثبت نام در دوره بزرگسالان را ندارند.
- ۳۱- صدور مجوز ثبت نام و شرکت در امتحان شهریور (موضوع رای جلسه ۷۲۴ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۴/۴/۲۵) دوره پیش دانشگاهی برای دانش آموز یا داوطلب آزاد دوره پیش دانشگاهی که در سنوات قبل در دوره مزبور تحصیل کرده و فارغ التحصیل نشده است.
- ۳۲- صدور مجوز برای پذیرش نمره دروس انتخابی بصورت درج علامت ضربدر برای دانش آموزان روزانه دوره متوسطه در موارد زیر، مشروط بر آن که متخلف یا متخلفین پرونده به هیئت رسیدگی به تخلفات معرفی شوند:
- الف - ارائه نکردن درس یا دروس انتخابی
- ب - ارائه دروس انتخابی مربوط به پایه اول در سایر پایه ها و بالعکس
- ج - جابه جایی در ارائه دروس انتخابی در گروه های: جبرانی - تکمیلی، پرورشی، سایر دروس انتخابی
- د - ارائه مکرر درس یا دروس انتخابی مربوط به پایه اول متوسطه در پایه های تحصیلی بعدی
- ۳۳- صدور مجوز شرکت در امتحان استاندارد یا استانداردهای مهارت در واحد آموزشی روزانه برای آن دسته از دانش آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان دوره متوسطه شاخه کارداانش که شرایط تحصیل در واحد آموزشی روزانه را از دست داده اند و امکان گذراندن آن استاندارد یا استانداردهای مهارت در مراکز خارج از آموزش و پرورش آن منطقه میسر نباشد.
- ۳۴- با تصویب این موارد سایر مصوبات مغایر لغو می گردد.
- ماده ۲-** مدیران مدارس موظف اند نسبت به بررسی مسائل دانش آموزانی که به دلیل بیماری و نظایر آن با مشکل تحصیلی روبرو هستند اقدام و موضوع را همراه با پیشنهادهای شورای مدرسه جهت طرح در کمیسیون خاص به اداره آموزش و پرورش گزارش نمایند.
- ماده ۳-** دستور جلسه کمیسیون توسط دبیر جلسه با تأیید رئیس کمیسیون تعیین می گردد.
- ماده ۴-** کمیسیون در صدور رأی باید نسبت به جمع آوری شواهد و مدارک اقدام و در صورت لزوم از دانش آموز و ولی وی جهت شرکت در جلسه و استماع نظرات آنان دعوت بعمل آورد.

۸- به استناد مصوبه جلسه ۲۹۸ کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۲/۷/۱۶ که به شماره ۱۲۰/۶۵۷۵/۹ تاریخ ۸۲/۸/۱۱ ابلاغ شده است.

۹- به استناد مصوبه دویست و نود و دومین جلسه کمیسیون شورای عالی تاریخ ۸۱/۱۲/۱۳ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۶۷۵۰/۸ تاریخ ۸۱/۱۲/۱۷ مصوبه هیئت محترم وزیران (تجاوز نکردن تعداد دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی روزانه از ۶۰ درصد دانش آموزان پایه سوم سال قبل) در صدور مجوز ثبت نام از دانش آموزان فاقد معدل در مراکز پیش دانشگاهی روزانه رعایت شود.

۱۰- به استناد مصوبه دویست و نود و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی تاریخ ۸۲/۷/۱۶ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۶۵۷۴/۹ تاریخ ۸۲/۸/۱۱.

۱۱- بندهای ۲۸ تا ۳۴ به استناد مصوبه جلسه ۷۴۹ شورای عالی تاریخ ۱۳۸۶/۴/۱۲ به شماره ابلاغ ۱۲۰/۶۷۳۴ تاریخ ۸۶/۸/۲۷ اضافه گردید.

- ماده ۵ -** آراء کمیسیون لازم الاجرا بوده و با امضاء رئیس اداره آموزش و پرورش جهت اجرا ابلاغ می‌شود.^{۱۲}
- ماده ۶ -** آراء کمیسیون خاص موردی بوده و قابل تسری به دیگری نخواهد بود.
- ماده ۷ -** کلیه آراء توسط دبیر کمیسیون ثبت و پس از امضاء اعضا نگه داری می‌شود تا در صورت لزوم مورد استفاده بازرسان و مسئولین ذی ربط قرار گیرد.
- ماده ۸ -** آراء کمیسیون خاص باید در پرونده دانش آموز نگه داری شده و در ستون ملاحظات دفاتر و اسناد ذی ربط (نظیر آمار، امتحانات، کارنامه) به شماره رأی کمیسیون خاص استناد شود.
- ماده ۹ -** ادارات کل آموزش و پرورش استان ها بر حسن انجام کار کمیسیون ها نظارت خواهند داشت.
- ماده ۱۰ -** دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش ضمن نظارت بر حسن اجرای این مصوبه گزارشی از عملکرد کمیسیون ها را به شورای عالی ارائه خواهد داد.
- موضوع:** آیین نامه تشکیل کمیسیون خاص در ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی در ششصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۶/۱۰/۷۸ به تصویب رسید. صحیح است، به مورد اجرا گذارده شود.

۱۲- برابر مصوبه دویست و پنجاه و دومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۷۹/۱۲/۹ که طی شماره ۸/۳۵۲۰/۱۲۰ تاریخ ۷۹/۱۲/۲۱ ابلاغ شده است، آراء صادره از سوی کمیسیون خاص ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی صرفاً در یک سال تحصیلی معتبر است. در صورت انتقال دانش آموزان از یک منطقه به منطقه دیگر نیاز به صدور رأی مجدد توسط کمیسیون خاص ادارات آموزش و پرورش مقصد نمی‌باشد و رأی صادره قبلی لازم الاجرا است.